

CÍLE LEKCE

- identifikuje základní chyby v komunikaci
- pozná, co se děje s informací, která je zprostředkována několika lidmi po sobě
- stanoví pravidla pro kvalitní komunikaci

POMŮCKY

Nejsou potřeba žádné pomůcky

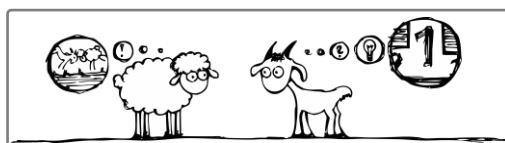

1. Komunitní kruh. Vyučující položí otázky:

- *Když chceš udělat radost rodičům, jaká slova jim obvykle řekneš?*
- *Nebo spíš neřekneš nic a raději něco uděláš?*

1. Poslové. Vyučující pošle za dveře pět dobrovolníků a požádá je, aby setrvali do té doby, než budou vyzváni k návratu. Ostatní zůstávají v komunitním kruhu a poslouchají následující pohádkový příběh.

O nejtvrdším míči¹

Beránek potkal kozlíka. „Pojďme si zahrát fotbal, proboujeme se na olympiádu,“ řekl beránek.

„Kde ale vezmeme míč?“ ptá se kozlík.

„Nikomu ho nemusíme brát. Míč, to jsou naše hlavy,“ vysvětluje beránek, protože je starší.

„A kterými nohama budeme do míče kopat? Předníma nebo zadníma?“

„Žádnýma. Budeme hlavičkovat,“ udělal beránek tečku za povídáním.

Potom už následovalo jen a jen hlavičkování.

„Buch!“... „Bum!“... „Bác!“... „Prásk!“... „Třesk!“... „Třísk!“... „Bim!“... „Hrk!“... „Brnk!“... „Drnk!“... „Štrnk!“... „Řep!“... „Klip!“... „Klep!“... „Klap!“... „Řach!“... „Křach!“... „Pic!“... „Puc!“... „Cink!“... „Pink!“... „Křup!“... „Lup!“... „Rup!“

Když je šli tatínkové zavolat k obědu, našli beránka a kozlíka na kraji cesty, jak oba pláčou.

„Jaj, jaj, jaj, moje čelo,“ roní slzy beránek.

„Joj, joj, joj, moje hlava,“ hořekuje kozlík.

„Kdo vám ublížil?“ ptají se zachmuřeně otcové.

„Nikdo nám neublížil, jen jsme tvrdě trénovali na olympiádu... Získáme zlatou medaili... Budou o nás psát v novinách,“ vyprávějí beránek s kozlíkem a z očí se jim koulejí slzy jako hrachy.

- Z komunitního kruhu vyučující vybere ještě **jednoho žáka**. Jeho úkolem bude celý příběh **co nejpodrobněji převyprávět** jednomu ze žáků, kterého požádáme, aby se vrátil do třídy.
- **Ostatní** si otevřou pracovní sešit dnešní lekce, kde jsou vypsána klíčová slova příběhu a **zaznamenají všechna zkreslení**, ke kterým dojde po prvním převyprávění.
- První dobrovolník, který právě vyslechl příběh, pozve do třídy **dalšího žáka**, který čekal za dveřmi a tentokrát mu on **sdělí příběh tak, jak ho slyšel**. Ostatní opět zapisují, ke kterému zkreslení dojde tentokrát.
- Druhý dobrovolník pozve nyní do třídy **třetího čekatele** za dveřmi a převypráví mu příběh (tentokrát již z „třetí ruky“). Opakujeme do té doby, než jsou všichni žáci ve třídě.
- Nakonec vyučující znovu přečte původní příběh.

2. Hodnotová reflexe

- *Jak se vám příběh pomatoval? V čem byly největší problémy?*
- *Co by pomohlo k lepšímu zapamatování?*
- *Co tato aktivita odhalila? (Nebezpečí zprostředkované informace.)*
- *Setkali jste se už někdy s podobným výsledkem zkreslené příhody?*
- *Podarilo se vám také nějaké informace zkreslit? Jak k tomu došlo? Jak jste se cítili? Jak jste reagovali, když došlo k odhalení nepřesnosti vaší informace?*

¹ O nejtvrdším míči. [online]. [cit. 2011-12-30]. Dostupné z: <http://sova.emdee.cz/page22/page60/page60.html>

3. Skupinový brainstorming. Vyučující vyzve jednoho dobrovolníka, který bude zapisovat všechny nápady na tabuli. Předchozí aktivita odhalila jeden komunikační zlovyk, kterým je překrucování informací a zkreslování. **Jakých dalších chyb se lidé v komunikaci dopouštějí?**

Po ukončení brainstormingu řídí vyučující **diskusi**, ve které jednotlivé příspěvky hodnotí, případně podobné nápady řadí do společné skupiny.

Mezi **hlavní chyby v komunikaci patří**: neupřímnost (zastírání pravých pocitů); nekonkrétnost, nepřesnost a nejasnost sdělení; přehánění, zveličování; překrucování skutečnosti; disharmonie verbálního a neverbálního vyjadřování; přehnané emoce či únik od tématu.

1. Skupinová práce. Ti žáci, kteří vyprávěli příběh (5 dobrovolníků + 1 žák, který vyprávěl prvnímu dobrovolníkovi) volí spolužáky do svých skupin; vznikne tak šest stejně velkých skupin. Každá skupina má za úkol **sepsat pravidla úspěšné komunikace**. Oporou jim mohou být výsledky předchozího brainstormingu, jde jen o to, převést je do opačné, resp. pozitivní polohy.

ZNALOSTNÍ ZÁKLADNA²

Kvalitní komunikace. Základem dobrých mezilidských vztahů je **otevřená komunikace**; druhému sděluji **vlastní názory i pocity**, vysvětluji motiv svého chování. Jsem **upřímný**, verbální a neverbální sdělení je tak v souladu. Jsem **sdílný**, vyjadřuji se **konkrétně a srozumitelně**. Snažím se být **pozitivní**. Vyhýbám se agresi. **Respektuji** partnera v komunikaci, dávám mu prostor pro jeho (byť odlišné) názory, jsem ochoten o nich přemýšlet a případně změnit své postoje.

SEBEHODNOCENÍ dle sady kritérií

Okruh	<p>POSEL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sdělil/a jsem příběh co nejpřesněji podle toho, jak jsem ho slyšel/a? • Zapojil/a jsem se do následné diskuse o zkreslených informacích. <p>POZOROVATEL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapsal/a jsem všechna zkreslení, kterých se poslově postupně dopouštěli? • Zapojil/a jsem se do následné diskuse o zkreslených informacích. 	<p>Brainstorming</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sdělil/a jsem všechny nápady, které jsem vymyslel/a? • Respektoval/a jsem pravidla brainstormingu? • Zapojil/a jsem se do vyhodnocení jednotlivých nápadů? 	<p>Skupinová práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spolupracovali všichni členové skupiny? • Sepsali jsme všechna důležitá pravidla pro úspěšnou komunikaci?
Hodnocení			

² PRAŠKO, Ján. PRAŠKOVÁ, Hana. *Asertivitou proti stresu*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2007. s. 104-116.